Història i oportunisme

Els Borbons van recuperar el títol de príncep de Girona l'any 1977, després d'haver-lo rebutjat per català l'any 1714

Una operació d'estat va arribar a plantejar als anys vuitanta una cerimònia d'entronització a la catedral

Eren altres temps quan el príncep hereu Felip de Borbó podia anar al Parlament de Catalunya i pronunciar un discurs afirmant, sense cap risc de sortir escaldat: "Catalunya és la que els catalans volen que sigui." En aquell oasi de sociovergència preolímpic res no feia pensar que tres dècades després la voluntat dels catalans no encaixaria amb l'Estat espanyol. La declaració solemne de respecte a la sobirania catalana, la va fer el 20 d'abril de 1990 en l'inici d'una gira que el portaria a les ciutats de Montblanc, d'on ostentava el títol de duc; Balaguer i Cervera, on era senyor i comte, i finalment a Girona. La ruta va ser organitzada minuciosament pels entorns de l'aleshores poderós ministre Narcís Serra i de l'influent president de la Generalitat, Jordi Pujol, en el zenit de la seva política de peix al cove i d'una acció exterior que utilitzava les ambaixades espanyoles com a residència oficial. L'objectiu, com dues dècades més tard amb la Fundació Príncep de Girona, era ancorar la institució monàrquica a la societat catalana. L'intent es va fer pivotar en unes reminiscències històriques que reposaven des de feia anys a les golfes de la història.

Una cerimònia a l'estil 'Joc de trons'

L'operació, que la Casa Reial va veure de seguida amb bons ulls, va ser dissenyada amb una minuciositat extrema que incloïa algunes mostres de complicitat, com ara la inclusió del català en els discursos del príncep hereu i que va estar molt a punt de desembocar en una desmesura a l'estil avant-la-lettre de Joc de trons. Des de Madrid es va arribar a apuntar la celebració d'una cerimònia d'entronització de Felip de Borbó celebrada a la catedral i culminada amb el príncep baixant per la monumental escalinata barroca aclamat per la multitud. L'aleshores alcalde socialista, Joaquim Nadal, recorda que l'Ajuntament, quan va ser consultat, va apostar per un acte "radicalment civil" com a simple visita protocol·lària: "Vam exposar que, si el príncep volia exercir de príncep, no calia que vingués a recollir el títol, perquè ja era seu, sinó que fes una visita institucional, com així va ser." La visita es va celebrar a l'ajuntament, amb cordialitat institucional, encesa polèmica a la premsa i tensió als carrers gironins, en estat de setge policial, que va acabar amb càrregues i la suspensió d'una part del programa d'actes exteriors per un risc combinat de pluja i xiulades a la comitiva. Felip de Borbó va marxar-ne amb una sensació agredolça i amb un diccionari català-castellà i un exemplar de l'obra Catalunya dins l'Espanya moderna de Pierre Vilar, obsequi de l'alcalde, Nadal.

La visita principesca va ser una mena de Bienvenido, Mr. Marshall, perquè no va tenir cap altra concreció i durant les dues dècades següents els contactes entre el titular del principat i la ciutat van ser pràcticament inexistents. A principis de segle, empresaris i polítics de l'entorn de CDC van fer un intent per lluir el nom del príncep de Girona, sense èxit.

L'any 2009, finalment, es va fer l'anunci de la creació de la Fundació. L'aleshores alcaldessa de la ciutat pel PSC, Anna Pagans, recorda que els impulsors van presentar-li el projecte, que va ser ben rebut, tot i que el consistori no va entrar a formar part del patronat. "Ens va semblar que ja complíem cedint l'auditori per als actes ", explica Pagans. La feble connexió i empatia de la monarquia espanyola amb Girona s'explica en part pel fet que el títol era ignorat per la població fins fa poques dècades tot i tenir cinc segles d'antigor. El rei Joan Carles l'havia

utilitzat en alguna ocasió a l'exili, però la recuperació va arrencar a finals dels anys setanta per iniciativa de l'últim alcalde franquista gironí, Ignasi de Ribot, que va aprofitar un reial decret ambigu per reivindicar una institució d'origen medieval.Del duc al príncep passant pel delfíEl primer honor nobiliari relacionat amb Girona atorgat a un primogènit de la reialesa va ser instituït pel rei Pere el Cerimoniós per reconèixer el seu fill Joan com a hereu al tron catalanoaragonès, per al qual va instituir ad hoc el títol de duc de Girona, l'any 1351. Per influència francesa, on l'hereu rebia la dignitat de delfí, durant el segle XIV els primogènits catalans van utilitzar la denominació de delfí de Girona. Va ser amb l'entronització de la dinastia castellana dels Trastàmara quan es va instituir el títol de príncep de Girona per a l'hereu de la corona (1414), i es va mantenir durant la monarquia hispànica amb la casa d'Àustria. Amb la invasió borbònica de 1714 es va imposar el títol de príncep d'Astúries, l'utilitzat per la monarquia castellana. Al mateix segle XVIII i també al segle XIX es va reclamar a la corona per part de les autoritats gironines del moment la recuperació d'aquest títol, petició denegada reiteradament.

A mitjan anys setanta del segle XX, sota la monarquia de l'aleshores rei preconstitucional Joan Carles I restituït pel franquisme, un reial decret del 22 de gener de 1977 declarava l'hereu príncep d'Astúries especificant: "También le corresponden los otros títulos y denominaciones usados tradicionalmente por el heredero de la corona." D'aquí es van inferir els títols de Girona, Montblanc, Cervera i Balaguer, dignitats que avui, per primer cop a la història, ostenta una dona, la princesa hereva, Elionor de Borbó i Ortiz.

Publicat a:
-El Punt Avui. Comarques Gironines 12-02-2018 Pàgina 8
-El Punt Avui. Barcelona 12-02-2018 Pàgina 8
-El Punt Avui. Camp i Ebre 12-02-2018 Pàgina 8
-El Punt Avui. Lleida 12-02-2018 Pàgina 8
-El Punt Avui. Maresme 12-02-2018 Pàgina 8
-El Punt Avui. Catalunya Central 12-02-2018 Pàgina 8

Font del document: http://www.elpuntavui.cat/politica/article/17-politica/1337852-historia-i-oportunisme.html